

1. BÖLÜM

PARAGRAFİN ANLAM YÖNÜ

“Paragraf Sorularında Dikkat Edilmesi GEREKENLER”

Bir metinde verilmek istenen asıl mesaja **ana düşünce** veya **ana fikir** denir. Bir metinde birden fazla düşünce bulunur ancak asıl anlatılmak istenen **ana düşünce** olarak karşımıza çıkar.

Ana düşünceyi, konuyu ve başlığı destekleyen düşünce ve yargılara **yardımcı düşünce** denir. Ele alınan konunun somutlaştırılması yardımcı düşünceler sayesinde gerçekleşir. Bir metinde birden fazla yardımcı düşünce bulunmaktadır. Genellikle sorularda **Çıkarılmayacak yargı hangisidir?** gibi sorularla karşımıza çıkar.

Ana düşünce; anlamlı, kurallı, tam bir cümle olarak karşımıza çıkar. Bu sebeple metnin bütünü iyi analiz edilmelidir.

Yazarın ele aldığı konuya karşı bakış açısını belirlemek de ana düşüncenin bulunmasına yardımcı olur.

Konu ve başlık birbiriyle doğrudan örtüşür. Çünkü başlık metinle ilgili ilk ipucu kaynağıdır. Dolayısıyla başlık konuyu, konu da başlığı karşılayabilir.

Ana düşünce metnin herhangi bir yerinde bulunabilir. Bazı özetleyici ifadelerin metinde bulunması ana düşüncenin bu sözlerden hemen sonra geleceğinin habercisidir.

Ana düşünce bulunurken öncelikle konu belirlenmelidir. Konu ise genellikle birkaç sözcükten oluşur ve yargı bildirmez. Yazarın, metnin genelinde üzerinde durduğu kavramdır. **Yazar ne anlatıyor?** sorusu konuyu bulmamızı sağlar.

1. Ortamdaki ışığın miktarına göre göz bebeklerimiz büyüyüp küçülerek ağ tabakaya düşen ışık miktarını ayarlar. Çok aydınlık bir yerde göz bebeklerimiz küçülerek ağ tabakaya daha az ışık ulaşmasını sağlar. Karanlıkta ağ tabakada ışığa duyarlılığı artıran kimyasal değişimler olur. Bir süre karanlık bir ortamda kaldıktan sonra aniden aydınlık bir ortama girdiğimizde göz bebeğimiz hızla küçülür. Ancak bu, ışığa çok duyarlı hâle gelmiş ağ tabakayı fazla ışıktan korumada yetersiz kalır. Ağ tabakanın bu duruma uyum sağlaması birkaç dakika sürer. Bu sırada refleks olarak gözlerimizi kısarız ve göz kapaklarımızın arasından daha az ışık girer.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ağ tabakanın karanlıktan aydınlığa geçişte uyum sağlaması gerekir.
B) Karanlık bir yerden aydınlık bir yere geçince gözlerimizi kısarız.
C) Göz bebeklerimiz ışığın miktarına göre büyüyüp küçülür.
D) Karanlıkta ağ tabakada duyarlılığı artıran kimyasal değişimler olur.

2. Neredeyse tamamı kalsiyum karbonattan oluşan yumurta kabuğu, yapısal farklılıklarına göre içinden bazı maddeleri geçiren, bazılarını ise geçirmeyen bir zardır. Taze olan yumurtanın akı asidik özellik gösterir. Asidik özellikte, yumurta akı içindeki maddeler birbirine tutunduklarından daha kuvvetli bir şekilde iç zara yapışır. Ancak yumurta tazeliğini kaybetmeye başladığında zamanla karbondioksit kaybeder ve asitliği azalır. Ayrıca yumurta akının bu ortamda yumuşayan iç zara tutunma kuvveti de azalır. Böylece yumurta haşlandığında daha kolay soyulabilecek bir yapıya kavuşur.

Bu metinden çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yumurtanın akı asidik özelliktedir.
B) Yumurtanın iç zara tutunma kuvveti çok fazladır.
C) Taze yumurta daha zor soyulur.
D) Yumurtanın kabuğu kalsiyum karbonattan oluşur.

3. Güneş'e çıplak gözle bakmak, gözlerimiz için çok zararlıdır. Bunun nedeni Güneş'ten yayılan morötesi adı verilen ve gördüğümüz ışıktan daha fazla enerjiye sahip olan ışınlardır. Gözümüze gelen ışınlar, gözümüzün arka kısmındaki ağ tabakaya düşer. Güneş'e çıplak gözle bakıldığında da Güneş'ten gelen morötesi ışınlar, ağ tabakaya zarar verir. Güneş'e, güneş gözlüğü ile bile bakmamamız gerekir çünkü güneş gözlükleri de bu ışınları yeterince engelleyemez. Güneş'e yalnızca özel filtreli gözlüklerle bakılabilir.

Bu metnin ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güneş morötesi ışık yayar.
B) Güneş'e çıplak gözle bakılmamalıdır.
C) Morötesi ışınların enerjileri çok yüksektir.
D) Güneş gözlüğü kullanmak gözleri korur.

4. Günün birinde Nasrettin Hoca'nın da içinde bulunduğu topluluktan birisi:

- Hoca'm, adam olmanın yöntemi nedir, deyince Hoca Efendi, adamın nefes almasına bile fırsat vermeden:
- Canım, bunu bilmeyecek ne var, elbette kulaktır, der.

Fakat Hoca, arkadaşlarının “kulaktır” cevabından pek bir şey anlamadıklarını anlayınca açıklama yapma gereğini duyar:

- Aa! Bunu bilemeyecek ne var? Herhangi bir adam konuşurken onu cankulağı ile dinlemeli, bu arada kendi ağzından çıkanı kendi kulağı duymalıdır.

Bu fıkrada Nasrettin Hoca'nın anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adam olmak isteyen ne konuştuğuna ve kendisine ne söylendiğine dikkat eder.
- B) Adam olmanın yolu güzel konuşmaktan ve konuşuna saygı duymaktan geçer.
- C) Adamlık giyim kuşamla, mal mülkle değil; nerede ne konuşacağını bilmekle olur.
- D) Saygılı insan, konuşmasını bildiği kadar dinlemesini de bilir.

5. Küçük çocukların merak ettikleri şeyler, bildiklerinden daha fazladır. Merak, çocukları doğal araştırmacılar hâline getirir. Özellikle çocuklar, ilk yıllarda her şeye dokunmak hatta ağızlarına almak isterler. Kapalı şeyler, onlar için olağanüstü gizemlidir, açıp içine bakmadan duramazlar. Onların bu merakları, dünyayı keşfetme isteklerinden kaynaklanmaktadır. Aslında bizi kızdırmak gibi bir niyetleri yoktur. Çocuğun karıştırma, deneme, sorma isteklerinin merak ve öğrenme temelli olduğunu kabul ettiğimizde her şey daha kolay olacaktır.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocuklar kapalı şeylerin içine mutlaka bakmak isterler.
- B) Ailelerini kızdırmak isteyen çocuklar her yeri karıştırır.
- C) Çocuğun karıştırma, sorma gibi davranışları öğrenme temellidir.
- D) İlk yıllarda çocuklar pek çok şeyi ağızlarına götürme eğilimindedirler.

6. Okur olarak bizler, ödül alan yazarlara ve eserlere şöyle bir dönüp bakarız. “Nesine ödül vermişler, hele bir okuyalım.” diye elimiz o kitaplara uzanır. Olumlu ya da olumsuz anlamda da olsa bir ön yargıyla okuruz bu yazar ve eserlerini. “Yok artık, nasıl ödül vermişler buna ya!” diye kızdığımız da olur, “Hak etmiş, ben de olsam ödülü verirdim.” diye kendi okurluğumuzu övdüğümüz de. “Yahu ben bir şey anlamadım ama ödüllere boğulmuş bu kitap, sanırım sorun bende.” diye hayıflanana saf okur ruhuna büründüğümüz de...

Bu metinde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ödüllü kitaplar okumak insana çok şey kazandırır.
- B) Okurlar, kitap alırken ödüllü olmasına dikkat etmeli.
- C) Bazı yazarlar eserlerini ödül almak için yazar.
- D) Ödüllü kitaplara yaklaşımımız duruma göre değişir.

1. • İlkokul üçüncü sınıfta yaşadığım bir olayı bir yazımda esprili biçimde aktarmıştım. Kemal Tahir'i okuyorum, eve gelen bir öğretmen -komşumuzdu, rahmetli oldu- babama ısrarla onu okumamamı, okutmaması gerektiğini çünkü kitabın ağır olduğunu söylüyordu. Kitabın ağırları falan olmaz bence. Bu yüzden klasiklerin kısaltılmasına falan da fena hâlde karşıyım. Kendimden biliyorum. Bütün Jules Verneleri, Victor Hugoları, birçok klasiği ilkokulda, ortaokulun ilk yıllarında falan okuyordum ben.
- Kitap okumak çocuğun bilişsel, sosyal ve psikolojik gelişimine katkıda bulunur. Tahmin edilebileceği gibi kitap okumanın en önemli katkılarından birisi de çocukların dil gelişimine katkısıdır. Kitap okumak, yeni dünyalara girmeye olanak sağlar. Çocuğun hayal gücünü geliştirir, yaratıcı düşünmeyi pekiştirir. Aynı zamanda belleğin gelişimine katkı sağlar. Çocuğun odaklanmasına ve dikkatini toplamasına yardımcı olur. Kitapların bilgilendirici özellikleri vardır ki çocuklar okuyarak yeni bilgiler edinebilir.
- Dostoyevski'nin *Suç ve Ceza* romanında çizdiği tablo oldukça karanlıktır. Ama bu karanlık içinde yine de bir ışık vardır. Bu, romanın başkahramanı Raskolnikov'un insanlara gerçekten hizmet etmenin yolunu ve araçlarını bulacak ahlaki güce, cesarete ve kararlılığa sahip olduğuna duyduğumuz inançtır. Çünkü Raskolnikov her şeye karşın "insan" olarak kalmıştır. İnsan dehasının yarattığı en yüce yapıtlardan biri olan bu romanın son sayfasını da çevirip kapattığımız zaman içimizde aydınlık bir şeyler duymamızın nedeni de bu olsa gerek.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin herhangi birinin ana düşüncesi değildir?

- A) Dostoyevski, *Suç ve Ceza* romanında okuruna umut aşılar.
- B) Kitap okumak isteyen, kitabın kalınlığına ya da diline takılmamalıdır.
- C) Kitap sevgisi ile büyüyen çocuklar bilgili ve umut dolu olur.
- D) Kitap okumanın çocuklara çok yönlü faydası vardır.

2. Kenya ve Etiyopya gibi çöl ikliminin hâkim olduğu ülkelerdeki küçük yerleşim birimlerine temel sağlık ihtiyaçlarının, örneğin ilaçların ve aşıların ulaştırılması için güneş enerjisi ile çalışan küçük buzdolapları monte edilmiş "deve-klinikler" kullanılacak. Soğuk hava kutularının deneme çalışmaları Bronx Hayvanat Bahçesi'ndeki develer üzerinde yapılmış. Pilot çalışma ise Kenya'nın Laikia ve Samburu bölgelerinde yürütülüyor. Bu bölgelerde 500 bin kişi yeterli sağlık hizmetine ulaşamıyor. Bu rakam, soğuk hava tesisatlı "deve-klinikler"i'n önemini anlatmak için yeterli.

Bu medya metni aşağıdakilerden hangisine dikkat çekmek için yazılmış olabilir?

- A) Bir ürünün sağlık açısından önemini vurgulamak
- B) Afrikalıların yaşam koşullarının zorluğunu anlatmak
- C) Teknolojinin geldiği noktaya dikkati çekmek
- D) Sağlık için gerekli olan bir ürünün yeterliliğini açıklamak

3. Bana göre hayatın anlamı kendi derinliğimizi yaratmaktan ibaret. Kendi kuyumuzu bulmalı, başkalarının kuyusuna inmeye cesaret edebilmeliyiz. Anlamak, bulmaya çalışmak, aramak değerli bir süreç. Bir insana yapabileceğiniz en büyük kötülük; onun anlatıklarına kulak kesilmemek, sığ bir bakışla onu yargılamaktır. Hayatım boyunca böyle biri olmamayı diliyorum. *De Profundis*'te tekrar edip duran şu cümle kitabı okuduktan sonra uzun süre aklımdan çıkmamıştı: "Kötülüklerin en büyüğü sığıktır, anlaşılan ne varsa doğrudur."

Bu metinde altı çizili cümleyle aşağıdakilerden hangisine göndermede bulunulmuştur?

- A) Başkalarını anlamak için özverili davranmamaya
- B) Sığı insanlarla arkadaş olmaya
- C) Neleri bilmediğinin farkında olmamaya
- D) Kendi sularında yüzerken boğılmaktan kurtulamamaya

4. Güncel edebiyat eleştirileri, böyle bir kaniya varmanın gerekliliğini ispatlamıyor mu? Aynı kitaba hem "Bu harika kitap." hem de "Şu beş para etmez kitap." diye değerlendirme yapılıyor. Övgü de yergi de anlamsız kalıyor. Hayır, ölçme işi vaktinizi hoşça geçirebileceğiniz, zevk alabileceğiniz bir uğraş olsa da yapılabilecek işlerin en yararsızdır ve ölçenlerin hükümlerini kabullenmek de en gurursuz davranıştır.

Bu parçada altı çizili ifadeyle gönderme yapılan düşünce, güncel edebiyat eleştirilerinin hangi yönüyle ilgilidir?

- A) Tutarsızlık içinde olması
- B) Niteliksiz insanlarca yapılması
- C) Varılan kararların dayatılması
- D) Ön yargıdan kurtulamaması

5. (I) Çok eskiden beri örümcek ipeğinden birçok alanda yararlanılmış. (II) Antibiyotik özelliğine, yaraların iyileştirilmesini ve kanın pıhtılaşmasını sağlamak gibi özelliklere sahip olduğuna inanılan örümcek ağı, Yunanlar tarafından kanın akışını durdurmak amacıyla kompres olarak da kullanılıyordu. (III) Yeni Gine'deki bazı kabilelerde örümcek ipeğinden oluşan ağın yağmurdan korunmak için şapka olarak kullanıldığı biliniyor. (IV) Endonezyalıların da örümcek ipeğinden dokunmuş kumaşları vardır. (V) Bazı Güney Pasifik Adaları'nın yerlileri de balık avlarken örümcek ağı kullanırmış.

Numaralanmış cümlelerden hangisi metnin ana düşüncesidir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

6. Okuma kültürü bebeklikte başlayan bir olgu. Eğer çocuklarımıza (0-5 yaş) yüksek sesle kitap okumazsak, onları masal ve hikâye anlatarak büyütmezsek, Dede Korkut'la, Nasrettin Hoca ile ve diğer kadim yazarlarımızla tanıştırmazsak, kütüphane ve kitap ile tanışmayı yeterince yaygınlaştıramazsak dünyayı geriden takip etmeyi kabullenmişiz demektir. Geleneğini bilen ve geleceği okuyan çocuklar, yarın Türkiye'yi çok daha yükseklerle taşıyacaklardır.

Bu metinde vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okuma sevgisi, günümüzde daha çok sesli kitaplar yoluyla kazanılabilir.
- B) Kitap okuyan çocuklar hayata her zaman bir adım önde başlar.
- C) Okuyan ve kültürümüzü benimseyen bir nesil gelecek için umuttur.
- D) Nasrettin Hoca ve Dede Korkut en eski iki yazarımızdır.

1. Uyku sorunu olan adam son çare olarak bir hipnozcuya başvurmuş. Hipnozcu, adama uzanmasını söylemiş ve zincirli bir saat göstererek şöyle demiş:

— Birazcık inanç mucize yaratır. Bana birazcık güvenmen gerek. Bana güven, o zaman bebek gibi uykuya dalacaksın. Bu saate bak.

Hipnozcu, saati sağa sola sallamaya başlamış, bir taraftan da:

— Sol, sağ; sol, sağ... Gözlerin yoruluyor, yoruluyor, yoruluyor... Uyuyorsun, uyuyorsun, uyuyorsun, demiş.

Herkes merakla sonucu bekliyormuş. Adamın gözleri kapanmış, başı eğilmiş, bebek gibi derin bir uykuya dalmış. Düzenli nefesler almaya başlamış. Hipnozcu ücretini almış, çocuklarına artık onu rahatsız etmemeleri gerektiğini anlatmak için parmağını dudaklarına götürmüştü. Sonra sessizce dışarı çıkmış. O, çıkar çıkmaz adam tek gözünü açmış ve demiş ki:

— Gitti mi o deli?

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde anlatılmak istenene en yakındır?

- A) Doktoruna güvenmeyen hastaya ilaç da kâr etmez.
- B) İyileşmenin ilk adımı hasta olduğunu kabul etmektir.
- C) Çaresizlik, başkaları tarafından kandırılmaya davetiye çıkarır.
- D) Doğru teşhis, hastalığın tedavisini hızlandırır.

2. Hesse diyor ki “Ağaçlardan birini kaybetmek bir dostu kaybetmek demektir benim için.” Üstelik bir ağacın boşluğunu başka bir ağaç dolduramaz, nasıl bir insanın yokluğunu bir başkası dolduramıyorsa. Her biri kendine özgüdür. Bir ağaç, kapladığı alandan fazlasına ve yaşadığı zamanın ötesine hitap eder. Ölüren bile çoğalmaya, kendinden sonrakine faydalı olmaya kuruludur. Hesse’ye göre ağaçlar sonbaharda ölmez. Sadece bekler, sabırla bekler. Mesela bir ağaca bakarak beklemeyi öğrenmek, insan için az şey midir?

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde anlatılmak istenenlerle ilişkilendirilemez?

- A) Ağaçlarla insanlar arasında çok benzerlik vardır.
- B) Her bir ağacın varlığının farklı bir faydası vardır.
- C) Biz duymasak da pek çok canlı için ağaçların da sesi vardır.
- D) İnsanoğlunun ağaçlardan öğreneceği şeyler vardır.

3. Mesela çoğumuzun kullandığı poşet çayların kaç kat ambalajla bize ulaştırıldığını biliyor musunuz? En az beş desek? Bu çay kutuları büyük kutular içerisinde marketlere taşınıyor. Sonra kutunun etrafını saran bir de jelatin var. Sonra her bir çay poşeti ayrı ayrı kâğıt kılıflara sarılmış durumda, bir de poşetin kendi bez yapısı var. Bunun tamamına gerek var mı?

Bu parçadaki örnek aşağıdaki ana düşüncelerden hangisini desteklemek için verilmiştir?

- A) Ürünleri halka ulaştırırken halk sağlığına zarar verecek ambalaj ve poşetlerden sakınılmalıdır.
- B) Ambalaj maliyetini düşürerek temel ihtiyaç maddeleri halka daha ucuza satılmalıdır.
- C) Halka satılan ürünlerde gereksiz ambalajı azaltarak atık üretmemek yoluna gidilmelidir.
- D) Ambalaj çeşitliliğine son verilerek ambalaj üretimi hızlandırılmalıdır.

4. Havalimanları, otogarlar beklerken yazmayı en çok sevdiğim yerler. Aklımdan sürekli yazmak fikrinin geçtiği zamanlar oldu. Kalem egzersizi yaptığım zamanlar... O anlarda baktığım her şeyi “yazılabilir” veya “yazılamaz” levhası ile görüyordum. Yazıyordum da. Her şeyi deniyordum. İyi veya kötü olup olmadığını önemsemeden, ikinci kez okumadan yazmak istediğim için yazıyordum. Bazen yazacağımı bilmeden, oturduğum yerde şahit olduğum bir diyalogu yazıp hikâyeleştirdiğim de oluyordu. Kitabımdaki bir öykü böyle bir anın mahsulü mesela. Kimi zaman uzun uzun bir resme baktığım ve hikâyesini kendime anlattığım oluyor. Arada bir eskileri hatırlıyorum. Merdivenler, yolculuklar, duygular, sesler, müzik... Çoğunlukla bir nedene ihtiyaç duymadan oturup yazmaya çalışıyorum. Ama nedenler o kadar fazla ki birçoğunu eleğin üstünde bırakıyorum artık. Resmini çizebildiğim şeyleri yazmak istiyorum. Kahramanın sesini duyuyorsam, kahraman adını söylüyorsa bana onun öyküsünü yazıyorum.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Açık alanlarda ve yolculuklarda daha üretken oluruz.
- B) Sadece iyi ve etkili öyküler yayımlanmayı hak eder.
- C) Okuru bir kahraman gibi hikâyede gezdiren canlı anlatımdır.
- D) Gerçek öyküler, yaşanmışlıklardan ve gözlemlerden çıkar.

5.

I. Metin

Kış aylarının en farklı meyvelerinden biri olan narın, çekirdekleriyle sağlığımıza önemli katkıları olabiliyor. Sıkıldık-tan sonra atılmaması gereken çekirdekler için “şifa deposu” denilse yanlış olmaz. Nar, göz sağlığından bağışıklığı güçlendirmeye kadar vücuda faydalar sağlayabiliyor. Nar çekirdeği, nadir de olsa çeşitli yan etkiler gösterebilir. Bunlardan birisi, kalp rahatsızlığı bulunan kişilerin kullandıkları ilaçlarla nar çekirdeğinin tepkimeye giriyor olmasıdır. Nar çekirdeği normalde kalp sağlığı için oldukça faydalı ancak ilaçlar tüketildikten en az 4-6 saat sonra kullanılması gerekiyor. Bunun haricinde aşırı tüketilmesi durumunda bağırsak sorunlarına yol açabilir. Hıçkırığa neden olabilir. Genel anlamda nar çekirdeğinin bunlar dışında herhangi bir yan etkisi bulunmuyor. Dikkat edilmesi durumunda, herhangi bir yan etkiyle karşılaşılması söz konusu olmaz.

II. Metin

Ay çekirdeği, içerisinde bulundurduğu mineral ve lifler sayesinde sağlık açısından sayısız olumlu etkiye sahiptir. Özellikle düzenli bir şekilde tüketilen ay çekirdeği kalp dostu olarak bilinir. Ay çekirdeği, yüksek tansiyon hastalığına karşı etkili bir şekilde koruma özelliğine sahiptir. Bu nedenle tansiyon hastaları, bu besini tüketerek tansiyonlarını düzenleyici bir etki elde edebilirler. Sağlıklı bir kalp için de ay çekirdeği oldukça iyi bir besindir. Çünkü lifanlar, kan kolesterolünü düzelterek özellikle uygun seviyeye getirerek kalp krizi riskini de engeller. Kilo vermeye yardımcı olan ay çekirdeği, tüketildiği andan itibaren kişilere doyma hissi kazandırarak kilo vermede etkili olur. Çünkü ay çekirdeğinin içerisinde doyma hissi veren lifler bulunmaktadır. Ama yine de çok fazla tüketilmemesi gerekir. Çünkü yağ oranı fazla olduğu için kilo alınmasında da etkili olabilir.

Bu iki metinden çıkarılabilecek ortak sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bağırsak hastalıklarının tek ve pratik çözümü bitkisel ilaçlardır.
- B) Bitkilerin doğru kullanılmaması olumsuz sonuçlar doğurabilir.
- C) Meyvelerin çekirdekleri meyvenin kendisinden daha faydalıdır.
- D) Doğal bitki çekirdekleri tedavide direkt kullanılan kaynaklardır.

1. Doğru konuşmak ve insanların arkasından konuşmamak güzel bir meziyettir. Ancak doğru konuşayım derken insanları kırmak da doğru değildir. Adamın biri, “Nerede olursa olsun ben hep doğruyu söylerim, asla idare etmem.” diye iddiada bulunmuş. Bir gün birinin şahide ihtiyacı olmuş, bu doğru konuşan adamı şahit olarak mahkemeye götürüp kadı efendinin karşısına dikmiş. Bizim doğrucu bakmış ki kadı efendinin bir gözünde şaşılık var. Hemen, “Selamünaleyküm kör kadı.” deyivermiş. Kadı da kızıp “Atın şu münasebetsizi içeriye.” diyerek hapsi boylatmış. Mahkûmlar ısrar etmişler, “Neden hapse atıldın?” diye... O da omuzlarını silkiyormuş: “Ben sadece doğruyu söyledim: ‘Selamünaleyküm kör kadı.’ dedim. O da beni hapse attı. Hâlbuki ben doğruyu söylemiştim.” deyince mahkûmlar da dayanamamış ve adamın bu durumuna gülmüşler. “İşte böyle münasip olmayan yerde söyleyeceğin bir doğru, münasip olan yerlerde söylemen gereken doğrulara da mâni olur, şahitlik bile yapamaz hâle getirirler seni...” diye de karşılık vermişler.

Bu metinde vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ne olursa olsun doğruluktan ayrılmamak gerekir.
- B) Doğruyu söylerken menfaatimiz doğrultusunda hareket etmeliyiz.
- C) Çıkarların zarar gördüğü durumda doğruluktan ayrılmalıyız.
- D) Her doğruyu her yerde söylemek doğru değildir.

2. Modern birey, tüketmediği zamanını ticaret yaparak geçiriyor. İçinde bulunduğumuz zaman diliminde her şeyin değerini pazar koşulları belirliyor. Alınıp satılan yalnızca “mal” değil, insanın değeri de satılabilirliğine göre belirleniyor. Dolayısıyla o da bir “mal”a dönüşmüş durumda. Modern birey hayatı, yatırım yapılması gereken bir meta artık. Yatırım tutmuşsa başarılıdır ve hayatı da anlamlı demektir. Modern bireyin değeri; artık akıl ve sevgi gibi insani yetile-riyle, sanatsal becerileriyle ölçülüyor. Bu da öz değerini dış etkenlere, başkalarının bireyi nasıl gördüğüne bağımlı kılıyor. Sonuç, toplumsal ve hatta evrensel bir aşağılık kompleksi. Kendini yetersiz hissetmeyen tek bir modern birey yok artık. Bu duygu, insan olmanın normal hâli oldu ve hiçbir terapiyle düzelmesi mümkün gözüküyor. Modern bireyin kendini güvende hissetmesi, ötekilerle mutlak bir uyum içinde olmasına ve sürüden bir metre bile uzaklaşmamasına bağlı.

Bu parçada yazarın yakındığı asıl durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Modern insanın, eskisi gibi çevresinde saygı uyandıramaması
- B) Günümüz dünyasının modern insanında maddi değerlerin, manevi değerleri ortadan kaldıracak şekilde ön plana çıkması
- C) Günümüzde bireylerin zamanını nasıl kullanacağına karar verememesi
- D) Kendini yetersiz hisseden bireyin çevresiyle iletişim eksikliği yaşaması

3. Hayatımı değiştiren kitaplar, başta *Don Kişot* ve *Vadideki Zambak*. Eğer bu iki kitabı okumamış olsaydım sanırım yazının büyüğü bir şey olduğunu hiç bilemeyecektim. *Don Kişot*'u ağlayarak okuduğumu hatırlıyorum, *Vadideki Zambak*'ı da bir şiir kitabı -sanırım Cemal Süreya çevirisinin etkisiyle- olarak... Bu iki kitap hayalci yaptı beni. Lise yıllarımda okuduğum Yahya Kemal şiirlerini, Faruk Nafiz'in *Han Duvarları* kitabını ve Dağlarca'nın *Asu* isimli o esrarengiz kitabını da unutmuyorum elbette. "Yoksa biz bu dünyadan değil miydik?" sorusunu bana da sorduran ve hatta yaşatan Orhan Veli'yi, ortaokulda hocamızın ezberden okuduğu Necip Fazıl şiirlerini ve lisede edebiyat hocamızın derslerde tamamını okuduğu, okuttuğu Steinbeck'in *Fareler ve İnsanlar*'ını da unutmuyorum elbette. Ama galiba üniversite yıllarımda Hilmi Yavuz'un *Çöl Şiirleri* ve arkasından da o müstesna *Geçmiş Yaz Defterleri* ile karşılaşmasaydım hayatım değişmeyecek, bugün bulunduğum yerde olamayacaktım.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayatı dolu dolu yaşayanlar kitap okuyanlardır.
- B) Kitaplar okuru değiştirici, dönüştürücü bir güce sahiptir.
- C) Farklı kültürleri anlatan kitapları okumak ufukumuzu genişletir.
- D) Bazı yazarların sıkı takipçileri olmak, onların etkisine girmeyi de beraberinde getirir.

4. Eskiden Bangladeş'in tamamı suyun altına gömülecek olsa kaç yazardı, şimdi gerçekleşmesini pek çoğumuzun göreceği bu ihtimal yaklaşık yüz bin insanın hayatını kaybetmesi demek. Bunun için iklim değişiklikleri konusu umurumuzda ve durdurmak için bir şeyler yapmaya çalışılması gerekiyor. Pek çoğumuz, hayatımızı biraz daha az güneşe çıkararak, yiyeceklerle biraz daha fazla para harcayarak ve klimayı biraz daha fazla çalıştırarak geçirebiliriz ancak çocuklarımızın bu kadar ucuz kurtaramayacakları kesin. Sonuçta bizler, dışarıdan bakan gözlemciler değiliz, olayın tam ortasında yaşıyoruz.

Bu parçanın yazarının anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İklim değişikliğinin olumsuz sonuçlarını göze alarak sorumsuz davranan insanlar gibi davranmamalıyız.
- B) İklim değişikliğinin bizi ve çocuklarımızı olumsuz etkileyecek olmasına seyirci kalmamalıyız.
- C) İklim değişikliğinin bizi ve çocuklarımızı felakete sürükleyeceğini görmeyen yetkilileri uyarmalıyız.
- D) İnsanları iklim değişikliği kadar başka hiçbir konunun insanlık için önemli olmadığına inandırmalıyız.

5. Doğada sürekli olarak bir işleyiş, üretim, yeniden yapım var. Sanatçının sanatının kendine dönük işlevi; doğadaki bu sürekli, aralıksız, tutkuyla yapımı, yaratımı hissedebilmesi, idrak edip anlamasıdır. Sanatçılar bu noktanın ne kadar farkındalar, bilemiyorum. Ama sanatçı, kendi yaşadığı motivasyonla, içsel güdü, dürtü ve dinamikleriyle Tanrısal yaratımı bir miktar hissedebilir, anlayabilir diye düşünüyorum. Sanatçı, yapısı gereği sanatı aracılığıyla Tanrı'yı hissetme, Tanrı ile bir bağ kurma potansiyeline sahiptir. Ben bu noktayı çok önemsiyorum. Sanatçıyı belki de diğerlerinden ayıran ve değerli kılan şey, en birincil olarak elinde bulundurduğu bu potansiyeldir.

Bu parçada anlatılanlar aşağıdaki düşüncelerden hangisini destekler?

- A) Sanatçı, eserlerini Tanrı'ya adama düşüncesi ile oluşturmuyorsa Tanrısal yaratımın ona sağladıklarından mahrum kalır.
- B) Sanatçı, sanatsal üretimi ancak Tanrısal bir ilham ile gerçekleştirebilir.
- C) Sanatçı, eserleriyle farkındalık oluşturabiliyorsa bunu Tanrı ile bağ kurabilme potansiyeline borçludur.
- D) Sanatçı, kendi eseri ile olan ilişkisinden hareketle Tanrı'nın yarattığı eserle olan ilişkisini sezinleyebilir.

1. Kutsal öğretmenlik mesleğinin en zor tarafı, sınıf yönetimidir. Öğretmen merkezli eğitimde sınıfta disiplini ve sessizliği sağlama “sınıf yönetimi” olarak algılanıyordu. Eğer bir sınıfta öğretmen anlatıyor, öğrenciler de sessizce dinliyorsa öğretmen sınıf yönetiminde başarılı sayılırdı. Sınıfta disiplini sağlamak için öğretmenler çoğu zaman ceza yöntemine başvuruyorlar, aileler de buna onay veriyorlardı. Günümüzde bile sınıf yönetimi denilince maalesef bunu anlayan veli ve eğitimciler ile karşılaşmaktayız. Oysa sınıf yönetiminde esas olan öğrencinin sağlıklı bir şekilde aktif olmasını sağlamaktır. Pozitif disiplin süreci uygulanmalıdır. Pozitif disiplinin amacı; yardımlaşmaya ve iş birliğine kapalı, saldırgan, iç denetimden yoksun, öz güven duygusu gelişmemiş, başarısızlığın suçunu başkalarına yükleyen, sorumluluktan kaçan, kurallara uymayan, ev ödevlerini yapmayan, yalan söyleyen, sınıfta ders dinlemeyen, okulu sevmeyen, hatalı anne baba tutumlarından dolayı çeşitli uyum ve davranış bozuklukları gösteren çocuklara rehberlik yapmaktır.

Bu metnin ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sınıf yönetimi konusunda farklı düşünce ve uygulamalar bulunmakta ve bu durum ikileme yol açmaktadır.
- B) Bazı ebeveyn ve öğretmenlerin tutumu, problem yaşayan öğrencinin sorununu çözmekten çok problemi derinleştirmektedir.
- C) Sınıf yönetiminin amacı, özellikle sorun yaşayan çocuklara yol göstermek ve öğrencilerin eğitim sürecine sağlıklı bir şekilde katılımını sağlamaktır.
- D) Eğitim sürecinde disiplini elden bırakmamalı ve bunu sınıfın düzenini temin etmek için bir araç olarak görmeliyiz.
2. Yüksek irtifalarda yaşamak insanlar açısından hiç de kolay değil. Çünkü yükseklik arttıkça atmosfer basıncı, sıcaklık, havadaki oksijen miktarı ve nem azalıyor. Ayrıca atmosferin yoğunluğunun azalması nedeniyle yüksek irtifalarda Güneş’in zararlı etkileri çok daha belirgin şekilde hissediliyor. Örneğin irtifadaki her 1000 metrelik artış, morötesi dalga boyundaki ışınların yoğunluğunun yaklaşık %10 artmasına neden oluyor. Yüksek irtifanın insanlar üzerinde en önemli etkisi havadaki oksijen miktarının azalması nedeniyle dokulara yeterli miktarda oksijen ulaşamaması. Bu durumda organizma oksijen eksikliğinin yol açtığı problemleri engellemek ve oksijen ihtiyacını karşılamak için daha hızlı nefes alıp vermeye başlar ve kalp ritmi hızlanır. Ancak vücudun yüksek irtifa koşullarına uyum sağlayabilmesi için belirli bir süreye ihtiyaç vardır. Genellikle 2500 metre yüksekliğe kadar insan vücudunda kandaki oksijen seviyesinin azalmasından kaynaklanan belirgin sorunlar görülmez. 2500-5300 metre arasındaki irtifalarda kandaki oksijen doygunluk oranı %90’ın altına düşer ve vücudun yüksek irtifaya uyum sağlayabilmesi için vücut fonksiyonlarında bazı değişiklikler ortaya çıkmaya başlar. Ancak bu mekanizmalar 5300 metreden daha yüksek irtifalarda -örneğin Everest Dağı’nın zirvesinde bulunan bir insanın kanındaki oksijen doygunluk oranı yaklaşık %50’dir.- insanların birkaç günden daha fazla hayatta kalması için yeterli değildir.

Bu metnin yazılış amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yükseklik arttıkça sıcaklık, havadaki oksijen miktarı ve nem azalıyor.
- B) Everest Dağı birkaç günden fazla yaşamak için uygun değildir.
- C) Yüksek irtifalarda yaşamak insanlar açısından zordur.
- D) Güneş’in zararlı etkileri yüksek irtifalarda çok daha belirgin şekilde hissediliyor.

- 18

1. Dünyaya gelen her insan kendini anlamlandırma çabasıdır. Varlığını anlamlandırmak ve fonksiyonlarını keşfetmek ister. Bunun için insanın yeterliliklerini, karakter özelliklerini, güçlü ve zayıf yanlarını bilmesi gereklidir. Sokrates'in ders verdiği akademinin kapısında "Kendini bil." yazıyordu. Kendini tanıyabilen ve bu çabasının sonunda varlığının anlamını keşfeden insan yerinde duramaz. Bu insan artık kendini geliştirme yolundadır. Kendinizi tanıma ve geliştirme yolunda ilk barışı yine kendinizle yapacaksınız. Her insan kendini bir birey olarak geliştirmeye çalışırken zamana ihtiyaç duyar. İnsanın kendini geliştirebilmesi için yoğun ve disiplinli bir çalışma, çevresinin farkında olma, olaylar karşısında sorumluluk alabilme ve yaşanan hoş gitmeyen durumlardaki kendi katkısını görerek bunları düzeltme yoluna gitmesi gerekir. Dünyaya gelen her canlı değişir. İlk zamanlar istem dışı yaşanan değişim ve gelişim irade sahibi olunca kumandayı size bırakır. Hayat size durmadan fısıldar: "Kendini geliştir!" Kendini geliştirmeyen insanlar, toplum tarafından onların taleplerini karşılamadığı gerekçesiyle fazla talep görmezler.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çevremizin farkına varmak için kendi benliğimizi tanımamız ve çevre ile ilişki içinde olmamız gerekir.
- B) İnsanın gelişimi aşamalı bir süreçtir ve bu süreç de sabırla katedilecek bir yolculuktur.
- C) Varlığının anlamını keşfeden insan sabit duramaz ve sürekli olarak gelişim, değişim içinde olur.
- D) Kendini tanıyabilen insanlar, iradelerine söz geçirmekte ve bunu istedikleri zaman gerçekleştirebilmektedir.

2. Dünyayı bugün saran sıkıntılar, dertler gün gelir yazılır. Şu salgın günleri, karantinalı zamanlar da yazınsal yapıtlarda bir biçimde görünecek, günümüz sanatçısının üretimlerinde türlü biçimlerde iz bırakacaktır. İnsanlığın yönünü değiştirecek büyüklükteki olayın yazına yansımaları, bir yapıtın ya doğrudan konusu ya da dolaylı biçimde ögesi, motifi biçiminde olur. Bunun zamanlamasına gelince o, sanatçıdan sanatçıya değişir. Olaylar yaşanırken de yaratılır, geçip gittikten sonra da. Üstünde durulacak şey, sanatsal üretimin ne zaman değil, nasıl olacağıdır. Kimi yazar acıyı çekerken çılgınlığa dönüştürür, kimiye çok zaman sonra kalan izleri sürerek acıyı anıtlştırır. Yazınsal değeri belirleyen yine her zaman, sanatsal nitelikler, kıstaslar olacaktır.

Bu metinde vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir sanat yapıtının oluşum aşamaları, bu sanat yapıtının değerini belirler.
- B) Dünyaya yön veren hadiseler muhakkak bir sanat yapıtında kendine yer bulur.
- C) Sanatsal metinlerin değerini belirleyen asıl unsur, sanatçının üslubudur.
- D) Bir konu farklı yazarlar tarafından farklı zamanlarda işlenebilir.

3. Oyun, özellikle eğlence amacıyla kullanıldığında kısa dönemde bir rahatlama sağlayabilir. Ancak bu genellikle geçici bir durum olup zamanla verdiği rahatlık hissi azalacaktır. Aynı rahatlık hissini elde edebilmek için çocuk daha fazla oyun oynamak zorunda kalabilir ve bu durum uzun dönemde sıkıntı verici bir hâl alabilir. Günlük hayattaki sorunlarla baş etme, çözüm ya da kaçış yöntemi olarak kullanıldığında da yine benzer geçici bir rahatlama sağlayabilir. Ancak uzun dönemde gerçek hayattaki sorunların kalıcı olarak çözülmemesi çocuk üzerindeki baskıyı artırabilir. Bunlara ek olarak aşırı oyun oynamanın getirdiği düşük sosyal uyum becerileri ve düşük akademik performans da çocuğun rahatsızlığını artırabilir.

Bu metinde asıl vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sürekli oyun oynamak, çocuğun gelişimini olumsuz etkiler.
- B) Oyun oynamanın kısa ve uzun vadede farklı etkileri bulunmaktadır.
- C) Eğlence amacıyla oynatılan oyunlar, titizlikle seçilmelidir.
- D) Günlük hayatta sorunları olan bir çocuk, oyun oynamamalıdır.

4. Modern tıp artık pek çok hastalığın çaresini buluyor, son on yılda teknolojiye geline nokta hayal sınırlarımızı zorluyor. Ancak bütün bu gelişmelere karşın evren ve güzel gezegenimiz Dünya, bir türlü çözemediğimiz sırlarla dolu. Üstelik bu konularda yürütülen çalışmalar, araştırmalarda en azından yakın gelecekte sonuç verecek gibi görünmüyor. Yüzyıllardır gizemi çözülmeye çalışılan, varlığı ve yokluğu tartışılan, somut kanıtlar olmadığı için sır olarak kalan bilimin bir türlü açıklayamadığı tuhaf, ürpertici, merak uyandırıcı gizemli olgular var.

Bu metinde asıl vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teknoloji ilerlemesine karşın hâlen çözülemeyen sırlar vardır.
- B) Bazı olaylar, teknoloji ne kadar ilerlese de asla çözülemeyecek.
- C) Dünya, evrendeki en güzel ve yaşanacak tek gezegendir.
- D) Ürpertici olayların olması, insanların korkmasına neden oluyor.

5. Alışkanlıklar, aynı durum ve şartlar altında sıklıkla sergilenen ve planlanmadan kendiliğinden gerçekleşen davranışlar olarak tanımlanabilir. Yeni bir alışkanlık edinme sürecinde de belirli bir süre bu alışkanlığın gerektirdiği davranışları düzenli olarak yapmamız gerektiğini düşünürüz. Genellikle bir davranışın alışkanlık hâline gelmesi için 21 gün gerektiği ifade edilir. Bir plastik cerrah olan Dr. Maxwell Maltz, 1960 yılında yayımlanan kitabında ameliyat olan hastaların 21 günde yeni görüntülerine alıştıklarını belirtmiş. Yeni bir alışkanlık edinmede de etkili olduğu öne sürülen 21 günlük süre, bu konuda neredeyse bir kural gibi anılıyor.

Bu metnin ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alışkanlıklar insan hayatındaki vazgeçilmez yaşantılardan biridir.
- B) İnsanlar ömürleri boyunca çeşitli yeni alışkanlıklar edinir.
- C) Bir davranışın alışkanlık olması için yalnızca 21 gün yapılması yeterlidir.
- D) Bir davranışın alışkanlık olması için belli bir süreç ve düzenli yapılması gerekir.

1. Ders çalışmak için oturduğun zaman, önündeki kitap ve notlardaki o muazzam miktardaki bilgiyi zihnindeki güvenilir bir yere nasıl aktarıyorsun? Bunu yapmak için kendine iyi çalışma alışkanlıkları geliştirmelisin. İlk zamanlar çalışma tarzını değiştirmek ciddi bir zihinsel çaba gerektirecek fakat bir süre sonra senin için olağan bir durum hâline gelecek ve ders çalışmak senin için daha kolay bir hâl alacak. Bunun için yapman gereken en önemli şey zamanı yönetmek. Kendine hafızlık bir program yap ve belirli bir süreyi ders çalışmaya ayır. Bu da notlarını iyileştirmeni sağlayacak. Ayırdığın süre lise-de, üniversitede okumana ve hatta çalıştığın alana bağlı olarak değişecektir. Programına olabildiğince bağlı kalmaya çalış fakat bazen yaklaşan sınavlar nedeniyle fazla çalışarak programın dışına çıkmaktan da korkma. Bu programın imkânsız değil, gerçekçi olmasına dikkat et. Yemek yemek, giyinmek ve ulaşımdan laboratuvarlara ve derslerine kadar her şeyi programa dâhil etmeyi unutma.

Bu metnin ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ders çalışmak konusunda farklı yöntem ve teknikler denenebilir.
- B) Çalışmalarımızın başarıya ulaşması için belli bir plan ve program dâhilinde olması gerekir.
- C) Sınavların yaklaştığı süreçte var olan programın uygulanmasına gerek yoktur.
- D) Başarılı olmak ve iyi bir geleceğe sahip olmak için uygun bir çalışma tarzı belirlemek gerekir.

2. Başarı; birey için anlamlı olan amaçların, yapılmış olan günlük programlarla adım adım gerçekleşmesidir. Kişisel amaçlar belirlenmeden başarılı olmak mümkün değildir, bir amacı olan insanlar toplumda belli yerlere gelebilirler. Çoğumuz başarısız olduğumuzda hedeflerimizden vazgeçme eğiliminde oluruz. Vazgeçme eğilimini taşımaya başladığımızda davranışlarımız tereddütlerle dolar. Kendine güven ve başarı inancı kaybolup gider. Oysaki başarısızlık bir son değil belki de başarının başlangıcıdır. Yürümeye yeni başladığınız anları düşünün. Ayaklarınızın üzerinde durmaya çalışırsınız ancak düşersiniz. Bir daha dener, bir adım daha atarsınız ancak yine düşersiniz. Yine denersiniz. Birkaç adım daha atar ve yine kendinizi yerde bulursunuz. Bu böylece devam eder, ta ki düşmeden yürümeyi başarınca dek. İlk adımı attığımızda düştüğümüz zaman yürümekten vazgeçseydik önce yürümeyi, sonra koşmayı öğrenebilir miydik? Önemli olan yere düşmememiz değil, tekrar ayağa kalkıp inançla hedefimize yönelmemizdir.

Bu metinde vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Amaçlarımızın peşinden koşarken gerçekleşen başarısızlıklardan dersler çıkarmalıyız.
- B) Hedeflerimizi belirledikten sonra hedefe ulaşmak için acele etmemeli ve adım adım hareket etmeliyiz.
- C) Tekrar tekrar girişimlerde bulunmamıza rağmen başarısız oluyorsak bu konuda ısrarcı olmamalıyız.
- D) Başarı yolunda önümüze çıkan engellere aldırış etmeden kararlı bir şekilde yolumuza devam etmeliyiz.

3. İnsanlar, birçok kez hayal kurmamamız gerektiğini söylerler. Bize gerçeğe geri dönmemizi ve yaşamı olduğu gibi görmemizi tembihlerler. Ama aslında hayaller, yapmak istediklerimizin bir taslağıdır ve düşlediğimiz yoldaki ilk adımlarımızı atmamıza yardım eder. Hayal kurmak, göremediğimiz ve dokunamadığımız ancak istediğimiz bir şekilde yaratabileceğimiz bir dünyayı düşlemektir. Hayal kurmak bir delilik ibaresi değildir. Asıl delilik, hiç hayal etmemek ve hayalini kurduğumuz hayatı yaşayamama ihtimalinin korkusuyla felç olmaktır.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayal kurmayan insanlar, amaçlarına ulaşma konusunda bir adım geriden gelir.
- B) Hayal kurmak, insanın idealize ettiği bir hayata ulaşma yolundaki ilk adımlarıdır.
- C) Yapmak istediklerimizin bir iz düşümü olan hayaller, gerçeğe dönüştüğünde anlam kazanır.
- D) En büyük başarılar, hayalini kurduğumuz projelerden doğar.

4. I. İletişim, farklı yollarla gerçekleşebilir.
II. İletişimin karmaşık bir süreç olduğu çok sonradan fark edilmiştir.
III. Etkili iletişimin gerçekleşmesi birçok faktöre bağlıdır.

Numaralanmış ana fikirler aşağıdaki metinlerden hangisiyle ilgili değildir?

- A) İnsanlar sosyal çevrede sağlıklı ve mutlu bir yaşam sürmek için çevresindekilerle iletişime geçer. Ayrıca ruhsal ve bedensel ihtiyaçları gidermek için iletişim oldukça gereklidir. Doğanın kanun ve kurallarını sağlıklı işletebilmek, hayatta kalma mücadelesinden başarıyla ayrılmak için de iletişim vazgeçilmezdir. Yüz yüze görüşmeler, sözlü bilgilendirme, hitaplar, telefonla yapılan görüşmeler, eğitim kursları, resmî konuşmalar ve uyum programları gibi çeşitli biçimde sözlü iletişim kurulur. Sözlü iletişimin en önemli unsuru dildir.
- B) İletişim, insanların olduğu her yerde vardır. Çevremizde olup bitenleri anlamak ve kendimizi çevremizdekilere anlatabilmek için iletişim kurarız. Konuşmamız, susmamız, yüz ifadelerimiz, oturuş biçimimiz, iletişim kurmak için yaptığımız bazı davranışlardır. Ağızımızdan çıkan sesler, çizdiğimiz resimler, konuştuğumuz dil, kullandığımız yazı ve yazı araç gereçleri iletişim kurmamıza yarar.
- C) Etkili iletişim kurmak, çevremizdeki insanlarla ilişkilerimiz açısından çok önemlidir. İletişim sırasında bulunduğumuz ortamdaki eşyaları düzenleme şeklimiz, giysilerimiz de iletişimin bir parçasıdır. Sözlü iletişim sırasında, içinde bulunduğumuz duygu durumuna ilişkin ses tonumuz, vücut hareketlerimiz, yüz ifadelerimiz, konuşmanın içeriği kadar etkili olabilir. Kimi zaman beden dilimiz, söyleyeceğimiz sözlerden daha fazla mesaj verir. Kullanacağımız ifadeleri bilinçli ve samimi bir şekilde aktarmamız, etkili iletişimde çok önemlidir.
- D) İletişimin ne olduğuna, nasıl işlediğine ilişkin ilk görüşlerin belirlenmesine çoğunlukla bireyler arası yüz yüze iletişim ve telefon, telgraf gibi yine bireyler arası iletişimde kullanılan araçlar ile gerçekleştirilen iletişim araçlarının temel alındığı gözlemlenmiştir. Zaman içerisinde iletişimin düz bir şekilde ilerlemediği anlaşılmış; çeşitli dinamiklerin, öğelerin, etmenlerin etkisiyle sanıldığından daha çok, daha çetrefilli yollardan geçtiği saptanmıştır. Bunun sonucunda da iletişime dair araştırmacılar, akademisyenler ve sektör profesyonelleri tarafından birçok tanım ortaya atılmıştır.

1. Başarıya ulaşmanın bir yanı eleştirilere göğüs germektir. Hayatın zor virajları ancak eleştiriye açık olabilmekle aşılar. Şayet bu konuda kendinizi sınırlıyor, zorlanıyor ve bir açıklık kazanamıyorsanız sonuçta karşınızdakini küçük görür, herkese tepeden bakarsınız. Ancak en güçlü olduğunuzu kabul ettiğiniz anlarda umulmadık hatalar yapar, bol bol açık verirsiniz. Ayrıca bu husus ciddi bunalımlara bile yol açabilir. Eleştiriye kapalı olma hâlinin kişiyi, çevresini etkilemesi yanında toplum üzerindeki yansıması da büyük bir sorun olarak göze çarpar. Şu hâlde eleştiriden kaçınmak, makul bir düşünce tarzı değil. Bu analizden böyle bir sonuç çıkıyor. Gerçekten de her yerde, her ortamda adil davranan bir kişinin, kendisine yöneltilen, haklı ya da haksız, tüm eleştirileri tabiatıyla kabullenmesi beklenir. Bu, akıllı başında birinin benimsediği bir tarzıdır. Belirli bir konuda adım atıp belirli bir tavır göstermeyi görev addedenin, kendisi için yapılan bir eleştiri karşısında aynı hassasiyeti gösterip geri çekilerek usulünce olayları izlemesi ve bunu uygulamaya koyması gerekir ki bu da adım attığı her meselede olumlu sonuçlar almasını sağlar.

Bu metinde vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başarılı olmanın en önemli aşaması olan eleştiriye açık olmak, herkesin yapabileceği bir durum değildir.
- B) Eleştiriye kapalı olma hâli hem birey hem de toplumda çeşitli sorunlara yol açar.
- C) Eleştiriden kaçınan insanlar, karşındakileri hor görür ve bu durum da onu başarısızlığa sürükler.
- D) Meseleleri akıl süzgecinden geçiren bir kişi, her türlü eleştiriye açık olur ve bu şekilde başarıya ulaşır.

2. Çocuk felsefesi tabirinin kullanıldığı 1953 yılından bu yana bu alandaki çalışmalar son yıllarda zirve yaptı denebilir. Büyüklerin çocuklar hakkında yaptığı felsefe, çocuklar için yapılan felsefe, çocukluk felsefesi ve çocukça felsefe ile çocuklarla felsefe yapmak kavramları eşliğinde ilerleyen bu alan; birçok sistematik metotları da devreye sokuyor elbette. Dünyanın birçok ülkesinde bu alanda modeller geliştirilerek sistematik uygulama denemelerinin yapıldığı ve bu sayede çocukların düşünsel ve duygusal zekâlarının geliştiğine dair başarılı sonuçların alındığını biliyoruz. Felsefeyi bir edebiyat disiplini içinde çocuğa sunmak noktasındaki çabalar da bir hayli fazla. Çocuklar için yazılan ya da daha doğrusu bir büyük eşliğinde çocuklara felsefeyi anlatmayı gaye edinen kitapların sayısında hızlı bir artış var. Elbette yetişkinler için felsefe yapmak işin kolay tarafı ama kişiliğin oluştuğu bir çağdaki çocuklara felsefeyi anlatmak esaslı bir mesele. Fakat işin kolay tarafı çocukların zihinlerinin özgür düşünmeye açık olduğu bu dönemde sunulan felsefe metinleri eğer onların algılayacağı bir seviyede olursa eğlenceli bulmaları ve anlamaları sorun teşkil etmeyecektir.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yetişkinler için felsefe yapmak daha kolay ve uygulanabilir.
- B) Çocuklara felsefe anlatan kitaplarda çeşitlilik oluşmaktadır.
- C) Çocuklar için yazılan felsefe kitaplarının dili, onlara uygun olmalıdır.
- D) Çocukların alıcılarının açık olduğu dönemlerde felsefe kitabı okumaları gerekir.

3. Eğitimin muhatabı insandır. İnsan da hem maddi hem de manevi boyutları olan bir varlıktır. İnsan olmaya yönelik bir potansiyel ile dünyaya gelen insan yavrusu, ancak maddi ve manevi boyutlarıyla dengelenmiş bir eğitimle dengeli bir insan olur. Bu yüzden nasıl ki bir insanın geleceği aldığı eğitimin bu nitelikleriyle şekilleniyorsa insanların meydana getirdiği toplumun da geleceği, yine insanlara verilen eğitimin niteliğiyle şekillenir. İnsanlık tarihinden çıkarabileceğimiz temel bir ders, bir millet için en büyük zenginliğin ne yer altı ne de yeryüzü servetleri olduğu hem maddi hem de manevi yönleriyle çok iyi yetişmiş insan kaynağı olduğudur.

Bu metinde asıl anlatılmak istenenle aşağıdaki özdeyişlerden hangisi anlamca örtüşmektedir?

- A) İnsan gönlü, dibi olmayan bir deniz gibidir; bilgi onun dibinde yatan inciye benzer. (Yusuf Has Hacıp)
 B) Bir milleti hür, bağımsız, şanlı, yüksek bir toplum olarak yaşatan da köleliğe, yoksulluğa düşüren de eğitimidir. (Mustafa Kemal Atatürk)
 C) İnsan imkânsız başarabilir sözü yetersizdir çünkü insan imkânsızın da ötesine ulaşabilir. (Nikola Tesla)
 D) Bir kum tanesinin sırrını çözme yi başaraysaydık bütün dünyanın sırrını öğrenmiş olurduk. (Albert Einstein)

4. Bayramlar ve diğer özel günler çocuklar için çok önemlidir. Öncelikle diğer günlerden farklı bir adı olduğundan yardımlaşma ve paylaşım gibi değerlerin çocuğa kazandırılması için en uygun zamandır. Çocuk, bayramda çevresindeki kişilerin ilişkilerini ve davranışlarını izler. Bayram ziyaretleri, tebrikleri, sohbetleri ve bunların hepsi çocuk için birer derstir. Bayramlar ayrıca çocuğun anılarında önemli yer tutar. Bayramlık elbiseler giymek, bayram harçlığı almak bile çocuğun dünyasını zenginleştirir. Bunlar sayesinde çocuğun sorumluluk duygusu da gelişir.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocuklarla birlikte bayram programı yapılmalıdır.
 B) Çocuklar bayramda çocukluklarını doyusya yaşarlar.
 C) Çocukların, bayram günlerini sabırsızlıkla beklediği bilinen bir gerçektir.
 D) Çocuklara paylaşım ve yardımlaşma gibi değerleri kazandırmak için bayramlar en doğru zamanlardır.

5. Değişim isteyen insan; toplumun dayattığı koşullandırmaya göre değil, kendi anlayış ve farkındalığına göre hareket eder. Toplum; süregelen durumu korumak ister, bu yüzden değişime direnir. Toplum geleneklerden gelen ideallere, inançlara ve koşullanmalara göre yaşar; bu değişimin reddedilmesidir. Değişimci; toplumu değil toplumun kalıplarını, ideallerini, inançlarını ve öğretilerini reddeder. Değişimci, kesinlikle toplumdan kaçmaz çünkü bir korkak değildir. Aksine toplumu sever, bu yüzden toplumun değişimi için barışçıl bir şekilde çabalar. Değişimin temelinde mutlak kabullenme vardır. Değişimci; dünyayı mutlak olarak kabul lenir, onun değiştirmeye çalıştığı dünya değil kendisidir; böylece dünyanın değişmesini sağlar.

Bu metnin ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Değişim isteyen insanın amacı, kendini değiştire rek toplum ve dünyayı değiştirmeye çalışmaktır.
 B) Toplum, her zaman düzenden yanadır ve değişimi desteklemez çünkü geleneklerine karşı saygılıdır.
 C) Dünyayı ve içinde bulunduğu toplumunun dinamiklerini kabul eden insan, gerçek bir değişimcidir.
 D) Değişim peşinde koşan insanlar, kendi kültür dünyalarını koruyarak değişimi talep ederler.

1. Araştırmalar omurgalı canlılarda; örneğin balıklarda, farelerde iç organların yönünün benzer bir gen tarafından kontrol edildiğini, bu genin kodladığı proteinlerin organların konumunu belirlediğini gösteriyor. Embriyo erken dönemlerinde simetrik bir yapıdadır. Yaklaşık sekiz günlük bir embriyoda -embriyo bu dönemde hayli basit bir yapıdadır- sağ sol eksen oluşmuştur ve orta hattaki çukur şeklindeki “nod” adı verilen yapı organların asimetrik yapıda gelişmesine neden olan mekanizmaların merkezidir. Nod üzerindeki tüysü yapıların saat yönündeki hareketi hücreler arası sıvının belirli yöne doğru salgılanmasına (nodal akış olarak bilinir) neden olur. Nodal akışın belirli bir yönde daha güçlü olmasının nedeni ise ilgili gen tarafından gerçekleştirilen protein üretiminin nod yapısının her iki yönünde aynı olmamasıdır.

Bu metnin ana düşüncesi aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Nod üzerindeki tüysü yapılar saat yönünde hareket eder.
- B) Vücudumuz dışarıdan simetrikken iç organlarımız simetrik değildir.
- C) İç organların yönü belirli bir gen tarafından kontrol edilir.
- D) Embriyo sekiz günlük dönemde oldukça basit yapıdadır.

2. Her geçen gün medeniyetin getirdiği sorunların içine biraz daha gömülen insanoğlu, artık doğaya dönmek için yollarını arıyor. Gerek teknolojinin sağladığı kolaylıklar gerekse yaşam koşullarının değişmesi, insanın doğadan ve doğallıktan uzaklaşmasında etkili oldu. İnsanlar; doğanın dışında, bloklar arasında, bir yaşam kurdular kendilerine. Doğanın zorlukları yerine, teknolojinin getirdiği kolaylıkları seçtiler. Beton bloklar arasında sıkışan hayatları onları boğarken bazıları, dışarıda yemyeşil bir dünyanın kendilerini beklediğini fark ettiler.

Bu metinde yazarın vermek istediği mesaj aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğa ve doğallık insanoğlunun özünde var.
- B) Şifalı bitkilerle alternatif tedavi yöntemleri yaygınlaştı.
- C) Bazı nedenler, insanı doğadan ve doğallıktan uzaklaştırdı.
- D) Sağlıklı yaşamın tek yolu doğallıktan geçiyor.

3. Örümceklerin çoğu ağ örür ve bu ağa yapışmaz. Bunun birkaç nedeni vardır. Örümceklerin bacakları kılrlarla kaplıdır. Bu kılrlar, örümceklerin ağa daha az temas etmesini sağlar. Ayrıca örümceklerin özel yürüyüş şekilleri de ağa çok az temas etmelerinde rol oynar. Örümceklerin bacaklarındaki ağ ipliği parçacıkları ve toz, ağa yapışmalarına yol açar. Bu nedenle örümcekler bacaklarını sürekli temizler. Geçtiğimiz yıllarda yapılan bir araştırma sonucunda, örümceklerin bacaklarının özel bir kimyasal madde ile kaplı olduğu anlaşılmıştır ve bu maddenin de ağa yapışmamalarında etkili olduğu düşünülmektedir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Örümcekler çeşitli şekillerde yürür.
- B) Örümceklerin bacak yapıları kılıdır.
- C) Örümcekler ördükleri ağa yapışmaz.
- D) Örümceklerden bazıları ağ örmez.

4. I. Sinekler ve sivrisinekler, yalnızca birkaç milimetre uzaklarını görebilir. Ancak yakın görüşleri o kadar iyidir ki bizim yalnızca mikroskopla görebileceğimiz ayrıntıları görebilir.
- II. Ancak birkaç milimetre uzaklarını görebilen sinekler ve sivrisineklerin yakın görüşleri o kadar iyi olmasa da yine de bizim sadece mikroskopla görebileceğimiz ayrıntıları görebilir.
- III. Sinekler ve sivrisinekler, yalnızca birkaç milimetre uzaklarını görebilirken bazı türlerinin gözleri yakını görme konusunda o kadar gelişmiştir ki bizim yalnızca mikroskopla görebileceğimiz ayrıntıları fark edebilir.
- IV. Yalnızca birkaç milimetre uzaklarını görebilen sinekler ve sivrisineklerin yakın görüşleri o kadar iyidir ki bizim ancak mikroskopla görebileceğimiz ayrıntıları görebilir.

Numaralanmış metinlerin hangilerinde aynı düşünce aktarılmıştır?

A) I ve II

B) I ve IV

C) II ve III

D) III ve IV

5. Küçük bir kasabanın ana caddesinde iki tatlıcı vardı. Bir gün onlardan bir tanesi, kasabanın yaşlı, güngörmüş adamını ziyaret ederek dükkânını kapayıp başka bir kasabaya taşınacağını söyledi. “Dükkânını niye kapatıyorsun?” dedi güngörmüş adam. “Benim rakibim çok iş yapıyor.” dedi tatlıcı, “Kasabadaki müşterilerin çoğu, onun dükkânından alışveriş yapıyorlar.” “Kasabada insanların hep onun dükkânına gittiklerini nereden biliyorsun?” diye sordu güngörmüş adam, tatlıcı yanıtladı: “Gayet kolay. Dükkânımın kapısından baktığımda onun dükkânına giren ve elleri dolu olarak çıkan herkesi görüyorum.” “Senin bütün sıkıntın da işte bu.” cevabını verdi güngörmüş adam ve ekledi: “Eğer onun dükkânını gözetlemek için harcadığın zamanı, kendi iş yerini geliştirmek için kullansaydın sen de başarılı olurdun.”

Bu metnin ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir alanda başarı sağlamak için bu alanda kendini ispatlamış kişileri takip etmek gerekir.
- B) Başkalarının başarılarını izlemek yerine o başarıya ulaşmak için kendi işimize odaklanmalıyız.
- C) Gerekli çabayı göstermedikçe başarılı olmak mümkün değildir.
- D) Herhangi bir alanda başarı sağlamış bir kişiyi kıskanmak yerine o kişiyi takdir etmeliyiz.

6. Disleksi, yaşam boyu süren bir durumdur. Doğru yardımla disleksi olan birçok insan, iyi okumayı ve yazmayı öğrenebilir. Erken teşhis, disleksi olan bireylerin okulda ve hayatta tutunmalarının anahtarıdır. Disleksi olan insanların çoğu; çok merkezli, yapılandırılmış bir dil yaklaşımı kullanarak özel olarak eğitilmiş bir öğretmen veya terapistin yardımına ihtiyaç duyar. Bu bireylere aynı anda birkaç duyu (işitme, görme, dokunma) içeren sistematik ve açık bir yöntemle öğretilmesi önemlidir. Disleksi olan birçok kişinin bire bir yardıma ihtiyacı vardır, böylece kendi hızlarında ilerleyebilirler. Ayrıca disleksi olan öğrenciler genellikle otomatik kelime tanıma becerilerini geliştirmek için çok sayıda yapısal uygulamaya ve acil düzeltici geri bildirim ihtiyacı duyarlar.

Bu metnin ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Disleksi olan çocukların okuma yazma öğrenme süreçleri için erken teşhis önemli bir yere sahiptir.
- B) Disleksi, genetiksel bir yapıya sahip olduğundan tamamen tedavi edilebilen bir durum değildir.
- C) Doğru ve etkili bir müdahale ile disleksi olan bir çocuğun hayatı kolaylaştırılabilir.
- D) Bire bir ilgi ile disleksi olan birey, hayatta daha aktif hâle gelir ve fonksiyonlarını yerine getirebilir.